

Claudia LIPAN

Dacă ai povesti unui prieten...

S-a amintit pe bună dreptate că lipsea Constanței o carte a teatrului său. Care să vorbească despre timpul condensat în letopisește, despre debuturi și premiere pe scena sălii mari și în studioul experimental, sau pe colinele teatrului antic din buza mării. Despre cei care nu se văd, dar nici nu se uită (fie ei tehnicieni sau portarul moș Andrei), despre păpușarii dăruiti de Dumnezeu cu mâini și voci de aur, despre tot ceea ce păstrează atât de bine recenta apariție *Thalia ex ponto – la cumpăna dintre milenii*, în editura Muntenia & Leda. Evitând pe cât se poate scriitura greoaie, oficială a unei monografii, cartea e scrisă parcă de un spiriduș al teatrului care narează cu poftă amintiri delicioase, pline de farmec și chipuri dragi. Cele două autoare, Georgeta Mărtoiu și Anaid Tavitian, se desprind cu ușurință de statutul secretarului literar și purced în conversație față-n față cu un prieten, adică el, spectatorul, el, cititorul, el, actorul, el, iubitorul de teatru. În acest sfârșit de stațiune, Teatrul Dramatic „Ovidiu” din Constanța și-a aniversat 50 de ani. Frumoasă vârstă, dacă ne gândim că istoria ei risca să treacă observată doar în sânul actorilor care au ars pe scena constănțeană... Și, probabil, în condeiful repezit al cronicarului care a făcut naveta pentru o seară de spectacol. În rest, cine ar fi scotocit în afară de Carmen Chihăia amintirea serilor de teatru antic care au băntuit Histria, Mamaia, Constanța și Mangalia? Cine ar fi avut „nostalgiile suspecte” ale

regizorului debutant, decât Dominic Dembinski? Cine ar fi văzut și astăzi stolul de lebede năbădăioase ce-au tulburat „apele” atrizilor, decât Vasile Cojocaru, acum directorul teatrului? Teatru care se ridica în malul dobrogean în 1951. Cartea nu vorbește doar despre datele exacte ale evoluției lui, ci și despre efortul ajuns uneori până la cenzura unor spectacole care au uitat parcă să mai vadă lumina zilei. Despre un teatru așteptat și câștigat ca un drept al neînstrăinării omului, al unui suflu dramatic ce poate bate și în rada unui oraș-port cu geamii și biserici de tot felul.

Într-un pământ umbrit cu sechele în vreme de război și colonii străine în vreme de pace, teatrul tomitan și-a deschis încetișor porțile și a prezentat *Scrisoarea pierdută* de Caragiale. În plin avânt sovietic de după '44, în monopolul instituțional și informațional, pe scena teatrului se joacă o piesă românească. Începuturile acestei istorii sunt prezentate de cele două autoare în lumina adevărului, cel mai simplu, încadrat de numele celor care au tras măcar o dată cortina scenei, cu mic, cu mare, dar și de încăpățănarea unui regim convins că *Hamlet* este un manifest „eminamente politic”, iar *Sluga la doi stăpâni* o exploatare a omului. Trecem mai apoi prin studioul experimental – mai mult o stare de spirit a „neliniștiților” decât sală de teatru. Cinci ani mai târziu, locul va fi stabilit în sala Elpis (ce nume augural!). Sunt primii pași (cei mai grei), zugrăviți cu răbdare de artist, aceeași pe care au simțit-o grupurile

de tineri repartizați la Constanța după 1957. Dacă ar fi să enumerăm o parte dintre aceștia, am fi nedrepti. Dacă ar fi să-i enumerăm pe toți n-am avea spațiu. Nu lipsește nici amintirea tradiționalelor stagioni estivale, a *Medeii* interpretate printre ruinele unui fragment arhitectural, a lui *Iason* venind de pe o mare agitată și chinându-se să debarce în fața spectatorilor.

Volumul se încheie cu fantastica lume a teatrului de păpuși care prezenta primul spectacol în foaierea de la balconul Teatrului Dramatic. Aflăm cum trupa de păpușari, coordonată minunat de Claudiu Cristescu, fondatorul și animatorul ei, a oferit clipe de fericire copiilor din întreaga Dobroge, celor orfani sau celor bolnavi aduși pe brațe de acești oameni devotați care au câștigat premii, au improvizat spectacole

pentru comunitățile de români de pe alte meleaguri, au organizat 15 ediții ale Festivalului internațional „Săptămâna teatrelor de păpuși”, alături de mari regizori, scenografi, muzicieni. Sunt scrise toate cu grijă sfântă într-o carte care lipsește, dar a apărut, despre un teatru care lipsește, dar a apărut și el, despre un public care nu a lipsit înainte, dar lipsește acum, din păcate. Autoarele cărții au însă încredere în virtualii privitori. Așa cum au încredere și în teatrul care, departe de a fi încărunit la cei 50 de ani, păstrează arealul dobrogean sub reflector. Parcă nu se mai scriu astfel de cărți. Inventive, curate, cu emoția care le transformă în „cărțile de suflet”. Sunt convinsă de un lucru: dac-aș povesti unui prieten câte ceva despre teatrul Constanței aș face-o așa. Așa cum povestește această monografie.

Absolvenți – laureați

La ediția 2001 a Galei Absolvenților UNATC „I.L.Caragiale”, juriul format din studenții anului III – secția Teatologie, organizatori ai manifestării, a acordat următoarele premii:

- Marele Premiu – Spectacolul **Ofertă de serviciu** de Lia Bugnar și Dana Măgdici, realizat la clasa prof.univ.Gelu Colceag;
- Premiul pentru Interpretare feminină: **Rodica Lazăr** (clasa prof. univ. Gelu Colceag), pentru rolurile *Beba* din *Noaptea asasinilor* de José Triana și *Maria* din *Ofertă de serviciu*;
- Premiul pentru Interpretare masculină: **Cătălin Stanciu** (clasa prof. univ. Ion Cojar), pentru rolurile *Crăcănel* din *D'ale carnavalului* de I.L.Caragiale și *Alfred* din *Before Breakfast* de Eugene O'Neill;
- Premiul pentru Spectacol de Comedie: **Cristiana Râpeanu** (clasa prof. asoc. Tudor Mărăscu), pentru montarea piesei *Zăpezile de altădată* de Dumitru Solomon la Teatrul „Maria Filotti” din Brăila;
- Premiul pentru Creație în teatrul de păpuși și marionete: **Ionuț Radu Negrișanu**, pentru rolurile *Vrăjitoarea* și *Prințesa Amarza* din *Micul Muck* de Wilhelm Hauff.
- Premiul pentru Creație Coregrafică: **Mateia Stănculescu** și **Carmen Riban** (clasa lect. univ. Raluca Ianegic), pentru spectacolul *Întâlniri coregrafice*;
- Premiul pentru Management Teatral: Echipa de organizare a Galei Absolvenților 2000 – **Roxana Crișan**, **Viorela Ispas**, **Diana Pârvu**, **Raluca Hârtu** (Secția Teatologie);
- Premiul Special al Juriului: Studentului-regizor **Radu Apostol** (anul IV, clasa prof. asoc. Cornel Todea), autorul spectacolului *Before Breakfast*.